

navíc poukazují na to, že nemají žádné informace k vládní pomoci, kterou ale okolní země připravily, uvedl. České společnosti se tím podle něj dostávají do konkurenční nevýhody.

Zoufalé mlékárny

Situace v mlékárenství je podle jeho svazu kvůli drahé elektřině a plynu velice vážná, jedná se o energeticky náročné odvětví. Mlékaři využívají nejvíce plyn, jehož cena se od jara zvýšila až na devítinásobek. Problémy budou mít zřejmě hlavně malé a střední firmy.

Generální ředitel největší české mlékárny Madeta Milan Teplý prohlásil, že náklady na elektřinu firmě stouply meziročně o 90 až 100 procent. Pokud bude současný stav pokračovat, společnost nebude mít příští rok v lednu z čeho elektrickou energii zaplatit, řekl.

„Velké koncerny si snad s touto nelehkou situací poradí o něco lépe než malí a střední zpracovatelé, ale dotýká se jich to stejně. Vyjádření některých podnikatelů mohou být expresivní, nicméně upozorňují na velikou vážnost situace a jsou

výzvy zejména našim představitelům, že je potřeba s tímto stavem něco více dělat,“ uvedl předseda představenstva Českomoravského svazu mlékárenského Jiří Kopáček. Upozornil především na nerovné podmínky v porovnání s některými okolními státy, které firmám poskytují podporu.

Všechny firmy v oboru se podle Kopáčka snaží o maximální úspory a vyjednávají o cenách energií na další období. Jednotlivé výrobní procesy však představují vysoké energetické náklady – mléko musejí zpracovatelé tepelně ošetřit, mnoho technologií pro výrobu sýrů, másla, sušeného nebo kondenzovaného mléka vyžaduje energie. Hotové výrobky stejně jako suroviny je nutné zchladit i mrazit, popsal Kopáček.

Zpracovatelé mléka vedle plynu na ohřev páry využívají podle Kopáčka také elektřinu, ale i zdroje, jako je mazut nebo fotovoltaika, i když ty jsou v odvětví zastoupeny méně významně.

Kopáček dále uvedl, že energie nejsou jedinými vstupními náklady, které zdra-

žují. Cena mléka podle něj meziročně vzrostla o 32 procent. „Obaly zdražily o 50 až 80 procent, protože jsou také z energeticky náročných výrob. Problémy s pohonnými hmotami zdražují logistiku a takto bych mohl pokračovat,“ řekl.

Růst cen energií má obrovský dopad třeba také na společnost Savencia Fromage & Dairy Czech Republic, vyrábějící sýrařské a mlékárenské výrobky značek Lučina, Sedlčanský hermelín nebo Pribináček. Část nákladů musí přenést do cen výrobků. „Ačkoli jsem odpůrcem regulací a zásahu státu do ekonomiky, v případě energií vidím jako jediné efektivní řešení zastropování jejich cen na úrovni Evropské unie,“ uvedl generální ředitel firmy Aleš Malenka. Upozornil, že EU a vláda musejí jednat rychle, protože především pro menší firmy mohou být drahé energie likvidační.

Přibývá firem ve ztrátě

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP) upozornil na to, že přibývá firem, které jsou nebo budou kvůli drahým energiím ▶

Největší zchudnutí od roku 1993

Češi kvůli vysoké inflaci zchudli ve druhém čtvrtletí nejvíce v historii země od roku 1993. Zaměstnanci si toho ze své výplaty koupí o desetinu méně než před rokem.

„Inflace začíná výrazně snižovat životní úroveň většiny domácností. Mzdy sice rostou, ale výrazně pomalejš-

ším tempem než ceny,“ řekl ČTK analytik Deloitte David Marek (na snímku). Výsledky ovlivnily rozkolísané mzdy ve zdravotnictví – zatímco loni prémie za pandemii mzdy v tomto odvětví podle něj výrazně zvýšily, nyní se tyto prémie neopakovaly a v meziročním srovnání mzdy klesly o více než dvacet procent. „Podobně na druhém konci žebříčku je

ubytování, stravování a pohostinství s růstem 11,3 procenta, což patrně naopak reflektuje nízkou srovnávací základnu z loňska,“ doplnil analytik Cyrrusu Vít Hradil.

Ani dvojciferné růsty v některých odvětvích ovšem nestačily pokrýt znehodnocení kupní síly mezd inflací, uvedl analytik UniCredit Bank Pavel Sobíšek. „Její letošní nárůst byl extrémně rychlý a vývoj mezd bývá v ekonomice za inflaci ve zpoždění. Současná energetická krize, která extrémně zvedá náklady mnoha firem, je navíc důvodem k mzdové zdrženlivosti, protože větší úpravu mezd by řada firem nemusela unést. Zřejmě

proto potrvá přinejmenším do druhého kvartálu příštího roku, než se obnoví reálný růst mezd,“ dodal.

Poslední prognóza České bankovní asociace očekává pro letošní i příští rok růst nominálních mezd kolem sedmi procent s tím, že v závislosti na dalším ekonomickém vývoji může dynamika mezd v příštím roce překvapit následkem zvýšeného tlaku ze strany odborů i tlaku na růst mezd ve veřejném sektoru. Reálné mzdy podle ní letos propadnou o zhruba osm procent, v příštím roce to bude kolem 1,5 procenta.

Analytik Raiffeisenbank Vratislav Zámíš očekává, že v důsledku vysoké inflacedvouciferným tempem budou reálné mzdy klesat i po zbytek letošního roku a v průměru si tak české domácnosti pohorší zhruba o devět procent. V příštím roce by vzhledem k postupnému ústupu inflace a většímu tlaku ze strany zaměstnanců mohlo docházet k obratu a nominálně podle něj mzdy v průměru za celý rok 2023 porostou dvouciferným tempem, srovnatelným s růstem cenové hladiny.

Pro následující období bude podle expertky na řízení lidských zdrojů PwC ČR Andrey Linhartové Palánové důležité sledovat, jak mzdovou sféru ovlivní tlak z veřejného sektoru, jehož zaměstnanci dostali od září přidáno deset procent. „Vzhledem k tomu, že mnoho firem je teď pod obrovským nákladovým tlakem kvůli drahým energiím a prodražujícím se financování, bude pro ně velmi obtížné zvyšovat mzdy tempem kopírujícím inflaci,“ podotkla.